

Kanzler-in of Kanzler-raus?

Columns - 2 maart 2016 - Auteur: Carsten Brzeski

Merkel gaf zondag haar tweede live-interview in vijf maanden tijd. Dat is geen goedkope verkiezingstruc, maar een teken dat Merkel vecht voor haar politieke toekomst, schrijft ING-econoom Carsten Brzeski. Misschien te laat.

Er broeit iets in Duitsland. Terwijl ik op de fiets op weg naar mijn werk in een Frankfurtse villawijk op het fietspad 'Moslems raus' zie staan, komt bondskanselier [Merkel op tv](#) haar beleid uitlegen.

Normaal heel zuinig met tv-interviews, is dit Merkels tweede live-optreden in vijf maanden. Het maakt duidelijk dat de stormvlaggen in Berlijn gehesen zijn en dat men probeert schade te voorkomen. Dit is geen goedkope verkiezingstruc, maar een teken dat Merkel vecht voor haar politieke toekomst. Misschien te laat.

Over ruim een week gaan de kiezers in drie Duitse deelstaten naar de stembus. Er kiezen 12,7 miljoen mensen nieuwe deelstaatregeringen. Zoals vaak bij Duitse regionale verkiezingen gaat het minder over regionale politiek en zijn de verkiezingen vooral een barometer voor de nationale politiek. Zeker nu, ruim een jaar voor de volgende nationale verkiezingen.

Feitelijk staat er voor bondskanselier Merkel niet zo veel op het spel. Haar partij zit nu maar in één van de drie deelstaatregeringen. Vanuit de machtspolitiek is het neerwaartse risico dus beperkt. Maar het gaat om veel meer. De verkiezingen worden gezien als belangrijke graadmeter van Merkels vluchtelingenbeleid. Of dat beeld klopt of niet, maakt eigenlijk niet uit. Feit is dat de verkiezingen gevolgen zullen hebben. Voor de Duitse politiek in het algemeen en voor Angela Merkel in het bijzonder.

Voor de Duitse politiek dreigt het einde van de voorspelbare republiek. De regionale verkiezingen, de opmars van de nationalistische Alternative für Deutschland en een mogelijk verder verlies van de sociaaldemocraten kunnen de opmaat zijn voor verdere verschuivingen in het Duitse politieke krachtenveld. Ook nationaal. Een verdere versplintering van het partijstelsel.

In het verleden was politiek in Duitsland redelijk simpel. Sociaaldemocraten of

christendemocraten regeerden samen met hun natuurlijke juniorpartner: de liberalen, respectievelijk de groenen. En als dat niet mocht lukken, dan maar met elkaar in een grote coalitie. Als de opiniepeilingen uit de drie deelstaten kloppen, is dat verleden tijd. Coalities zullen uit minstens drie partijen bestaan, waarbij alle mogelijke combinaties worden opgehouden.

Voor Merkel persoonlijk staat er veel op het spel. Haar tv-optreden toont dat zij, na haar *Alleingang*, eindelijk probeert breder begrip voor haar vluchtelingenbeleid te kweken. Het gevaar is echter dat dat te laat komt. Het rommelt in de coalitie met de SPD en in haar eigen partij. Ongenoegen dat alleen maar zal verdwijnen met grote overwinningen. En als de opiniepeilingen kloppen, ligt dat niet in het verschiet. Als Merkel politiek aan wil blijven, zullen we haar tot volgend jaar veel vaker live op de buis zien. Haar lot is min of meer verbonden aan het lot van de vluchtelingen: er in, of er uit.

Carsten Brzeski is Chief Economist bij ING in Frankfurt am Main en schrijft regelmatig in Nederlandse en internationale media. Deze column is met toestemming overgenomen uit de Belgische krant [De Tijd](#).

Dit is een artikel gedownload via [duitslandinstituut.nl](https://www.duitslandinstituut.nl).

Artikel: <https://www.duitslandinstituut.nl/artikel/15450/kanzler-in-of-kanzler-raus>